

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudkyň JUDr. Ivanky Havlíkové a Mgr. Ing. Silvie Svobodové v právní věci

žalobkyně: **Oborová zdravotní pojišťovna zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví, IČ: 471 14 321,**
sídlem Roškotova 1225/1, Praha 4,
zastoupena Ondřejem Čerychem, advokátem,
sídlem Elišky Peškové 15, Praha 2

proti

žalovanému: **Úřad průmyslového vlastnictví,**
sídlem Antonína Čermáka 2a, Praha 6,

za účasti **osoby zúčastněné na řízení:** **Společnost pro eHealth databáze, a. s.**
(dříve IZIP, a. s.), IČ: 264 33 109,
sídlem Českomoravská 2408/1a, Praha 9,
zastoupena advokátem JUDr. Petrem Holým
sídlem Vinohradská 37, Praha 2,

o žalobě proti rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 4. 7. 2014, č. j. PV 2002-2460/D53650/2013/ÚPV,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

I. Předmět řízení a vymezení sporu

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví (dále jen „Úřad“), označeného v záhlaví tohoto rozsudku, jímž byl zamítnut její rozklad a bylo potvrzeno rozhodnutí Úřadu ze dne 25. 7. 2013 o zamítnutí návrhu na zrušení patentu č. 297879 s názvem: „Způsob shromažďování, evidence a zpřístupnění informací o zdravotní péči a jejich výsledcích a jeho použití“, jehož majitelem byla společnost IZIP, a.s. (nyní Společnost pro eHealth databáze, a. s.) - v tomto řízení před soudem osoba zúčastněná na řízení.
2. Prvostupňovým rozhodnutím Úřadu bylo rozhodováno o návrhu žalobkyně podaném podle § 23 odst. 1 písm. a) zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 527/1990 Sb.“), na zrušení předmětného rozhodnutí ze dne 25. 7. 2013, č. j. PV 2002-2460/D082840/2012/ÚPV. Žalobkyně svůj návrh odůvodnila tvrzením, že chráněný předmět ve svých nárocích nesplňuje 4 podmínky patentovatelnosti. Nejedná o předměty mající technický charakter, spadají do kategorie předmětů, jež se dle § 3 odst. 2 písm. d) cit. zákona za vynálezy nepovažují, nejsou nové, nejsou výsledkem vynálezecké činnosti a nejsou průmyslově využitelné ve smyslu § 3 odst. 1 téhož zákona.
3. Proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podala žalobkyně rozklad, v němž mj. namítala, že napadený patent v podstatě představuje pouze obecně formulovaný postup pro sdílení lékařských informací (záznamů) prostřednictvím internetu, resp. formu podávání (předávání) informací mezi zdravotní pojišťovnou, poskytovatelem (lékařským zařízením) a pacientem. Dle názoru žalobkyně tak předmět napadeného patentu plně spadal do demonstrativního výčtu činností, které podle § 3 odst. 2 zákona č. 527/1990 Sb. nelze považovat za vynálezy. Rozklad žalobkyně zamítl předseda Úřadu průmyslového vlastnictví (dále jen „žalovaný“) rozhodnutím ze dne 4. 7. 2014, č. j. PV 2002-2460/D53650/2013/ÚPV (dále jen „napadené rozhodnutí“).

II. Rozhodnutí žalovaného (napadené rozhodnutí)

4. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí zdůraznil, že podle § 3 odst. 2 písm. d) zákona č. 527/1990 Sb. se za vynález nepovažuje podávání informací, avšak v § 3 odst. 3 citovaného zákona je konkretizováno, že patentovatelnost předmětů nebo činností uvedených v odst. 2 je vyloučena za předpokladu, že se přihláška nebo patent týkají pouze těchto předmětů nebo činností. Způsob shromažďování, evidence a zpřístupnění informací o zdravotní péči a jejich výsledcích je ve své podstatě návod na zabezpečení určitých souborů a zpracovatelských prostředků na uchovávání, a to v centrálním počítačovém paměťovém zařízení, a další zpracování vstupních informací a zabezpečení těchto funkcí v procesorové jednotce. Implementace tohoto návodu vyžadovala technickou úvahu. Nevyhnutelnost takových technických úvah zahrnovala také existenci implicitního technického problému, který měl být vyřešen, a alespoň implicitní technické vlastnosti řešící tento problém. Navíc zabezpečení samotného zpřístupnění informací vyžadovalo použití technické úvahy. Vytvoření „uživatelského rozhraní“ předpokládá působení nezávislých systémů, tj. více nezávislých počítačových paměťových zařízení zdravotnického pracovníka, zdravotnického zařízení a klienta, v kombinaci s centrálním počítačovým paměťovým zařízením, za účelem využití vstupních informací v kterémkoli nezávislém počítačovém paměťovém zařízení zdravotnického pracovníka a zdravotnického zařízení a nezávislém počítačovém paměťovém zařízení klienta.
5. Žalovaný v souladu se správním orgánem prvního stupně konstatoval, že síťový počítačový systém definovaný v prvním patentovém nároku napadeného patentu má nepochybně technický charakter s ohledem na skutečnost, že k jeho určení byly použity pracovní prostředky technické povahy. Zároveň je nesporné, že způsob, který je bezprostředně vázaný na síťový počítačový systém, obsahuje netechnické znaky „shromažďování, evidence a zpřístupnění informací o

zdravotní péči a jejích výsledcích“. Předmět napadeného patentu (i v rozsahu patentových nároků 2 až 7, které jsou na prvním patentovém nároku závislé a přebírají všechny jeho znaky) tak má technický charakter a je tudíž vynálezem, jemuž lze poskytnout ochranu patentem. Žalovaný se v tomto ohledu opřel i o judikaturu Evropského patentového úřadu, a to konkrétně o zásadu, že pokud vynález řeší problém pomocí kombinace znaků technické a netechnické povahy, je tato kombinace jako celek patentovatelná.

6. K námitce ohledně obecné známosti postupů popsaných v rámci napadeného patentu žalovaný uvedl, že důkazní břemeno návrhu na zrušení patentu spočívá na navrhovateli, který předložil namítané dokumenty D2 až D8. Správní orgán prvního stupně tedy nepochybil, jestliže při hodnocení, zda byly splněny podmínky patentovatelnosti, vycházel toliko z předložených namítaných dokumentů D2 až D8, a nikoli z obecně známých postupů, které žalobce pouze pojmenoval, ale nijak nekonkretizoval ani nedoložil. Správní orgán prvního stupně se problematikou všeobecných znalostí odborníka v oboru podrobně zabíral a zdůvodnil, že důkazní břemeno v řízení o zrušení patentu nese navrhovatel, a to zejména v případě „sporných“ všeobecných znalostí odborníka. V této souvislosti správní orgán prvního stupně jako příklad uvedl, že „facebook“ jako důkaz všeobecné znalosti, kde má uživatel možnost na svém počítači zobrazit seznam ostatních uživatelů systému, byl založen až dne 1. 2. 2004, tedy po datu práva přednosti napadeného patentu. Na tomto příkladu správní orgán prvního stupně demonstroval, že vzhledem k rychle se rozvíjícímu oboru informačních technologií je nutné jednoznačně prokázat i domnělou časovou relevanci všeobecných znalostí odborníka v oboru. V této souvislosti žalovaný dodal, že správním orgánům nepřísluší posuzovat ani hodnotit průběh průzkumového řízení o přihlášce vynálezu, a proto se žalovaný související námitkou žalobce nezabýval.
7. K otázce novosti a (užití) vynálezecké činnosti žalovaný konstatoval, že nesplnění těchto podmínek musí být v návrhovém řízení prokázáno důkazními prostředky. Z obsahu rozkladu lze dle názoru žalovaného seznat, že žalobce nepochybně posouzení namítaných dokumentů D2 až D8 správním orgánem prvního stupně. Žalovaný se tak hodnocením namítaných dokumentů D2 až D8 blíže nezabýval a odkázal na rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, které v tomto smyslu shledal souladné s právními předpisy. Žalobkyně předložené usnesení vlády k návrhu státní informační politiky ze dne 31. 5. 1999, č. 525 (dále jen „usnesení vlády ze dne 31. 5. 1999“), nebylo součástí návrhu na zrušení napadeného patentu, a proto k němu žalovaný v rámci řízení o rozkladu nemohl jako k dodatečně předloženému důkazu ve smyslu § 82 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, přihlídnout. Žalovaný tak dospěl k závěru, že žalobkyně neprokázala, že by vynález ke dni práva přednosti napadeného patentu nebyl nový a nebyl výsledkem vynálezecké činnosti ve smyslu § 3 odst. 1 zákona č. 527/1990 Sb. Splnění poslední podmínky patentovatelnosti vynálezu, tedy jeho průmyslovou využitelností, žalobkyně v rozkladu konkrétními výhradami nenapadla, a proto žalovaný pouze odkázal na rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, které shledal v tomto smyslu v souladu s právními předpisy. Žalovaný tak uzavřel, že rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo vydáno věcně i formálně v souladu s právními předpisy, a nebyl tak dán důvod pro jeho zrušení či změnu.

III. Žaloba

8. Žalobkyně v podané žalobě namítala, že napadený patent nesplňuje ani jednu z podmínek patentovatelnosti ve smyslu § 3 odst. 1 zákona č. 527/1990 Sb. Předně není splněn ani základní požadavek na technický charakter vynálezu. Podle žalobkyně napadený patent v podstatě pouze komplikovaně a zdánlivě odborně popisuje přístup uživatele do jakéhokoli informačního systému, obecné principy výstavby jakýchkoli objektivně orientovaných informačních systémů a tyto obecné principy pouze aplikuje na informace o poskytnuté zdravotní péči. Ke splnění podmínky technického charakteru řešení považoval žalovaný za dostačující, aby se v patentovém nároku vyskytoval alespoň jeden technický znak. Akceptace názoru žalovaného by vedla k tomu,

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

že k patentovatelnosti „vynálezu“ by postačovalo, že činnost je prováděna na počítači. V souladu s § 3 odst. 2 zákona č. 527/1990 Sb. se však za patenty výslovně nepovažují programy počítačů a podávání informací. Žalovaným citovaná judikatura Evropského patentového úřadu je dle názoru žalobkyně na nyní posuzovaný případ nepoužitelná, neboť rozhodovací praxe Evropského patentového úřadu v minulosti vytvářela rozdíly ve vnímání rozsahu ochrany patentů na vynálezy realizované počítačem a žalovaný si z ní vybral jen to, co se mu hodilo. Vzhledem k možnému prohlubování odlišností v jednotlivých členských státech byl Evropskou unií přijat společný postoj, podle něhož počítačový program jako takový nemůže být patentovatelným vynálezem. Dle názoru žalobkyně se v případě napadeného patentu jedná pouze o obecný popis podávání informací prostřednictvím jejich ukládání na centrálním počítači, ke kterému se mohou jednotliví uživatelé přihlásit ze svých osobních počítačů, přičemž k dálkovému podání této informace je využíván internet. Předmět napadeného patentu tedy plně spadá do demonstrativního výčtu činností, které nelze považovat za vynálezy ve smyslu § 3 odst. 2 zákona č. 527/1990 Sb. Přínos této činnosti spočívá pouze v usnadnění přístupu k informacím (resp. ve zjednodušení fungování komunikace mezi účastníky) a abscentuje v ní jakýkoli technický přínos, který je pro udělení patentové ochrany esenciální.

9. Žalobkyně se neztotožnila se žalovaným ani v otázce novosti a vynálezecké činnosti. Žalobkyně míní, že veškeré postupy popsane v rámci napadeného patentu již byly v době podání přihlášky obecně užívány a tudíž byly i součástí stavu techniky. E-mailové schránky, internetbanking, sociální sítě apod. byly nepochybně celosvětově užívány před dnem priority napadeného patentu a oproti napadenému patentu se vztahují pouze k jiným koncovým uživatelům. Žalobkyně zdůraznila, že předmět ochrany napadeného patentu je vztažen k popisu natolik obecných postupů (připojení se k internetu, zadání uživatelského jména a hesla, ověření správnosti jména a hesla, následné zpřístupnění požadované informace atd.), že požadavek na prokázání znalosti těchto postupů zní zcela absurdně. Z výčtu jednotlivých patentových nároků napadeného patentu je nepochybné, že se v podstatě jedná pouze o agregát obecně známých a veřejně užívaných operací, které mají budít zdání „odborného vynálezu“. Žalobkyně v této souvislosti odkázala i na usnesení vlády ze dne 31. 5. 1999, z něhož výslovně plyne obecná znalost většiny v předmětu napadeného patentu uvedených postupů (integrováný informační systém, propojení prostřednictvím počítačové sítě, využití elektronického podpisu, autentizace k ověření totožnosti žadatele). V této souvislosti měla žalobkyně za to, že např. popis postupu, kdy uživateli nejsou poskytnuty požadované informace v případě sdělení chybného hesla, je natolik racionální, že není třeba prokazovat, že tento postup byl k datu priority napadeného patentu součástí obecných lidských znalostí. Toto obdobně platí i pro všechny ostatní prvky napadeného patentu, např. ve vztahu k okolnosti, že centrální počítač (server) lze propojit s osobními počítači pomocí internetu. Zkoumání novosti vynálezu má přitom žalovaný učinit již v době podání návrhu na zápis tohoto patentu, nikoli až na základě návrhu na zrušení patentu, kdy je důkazní povinnost o stavu techniky přenesena na žalobce. Žalobkyně namítala, že napadený patent nesplňuje ani podmínku průmyslové využitelnosti, když pouze popisuje postup vkládání dat do databáze spravované správcem a následné nahlížení do této databáze ze strany oprávněných účastníků. Žalobkyni nebylo zřejmé, jak by tento obecný postup mohl být využíván v průmyslu, zemědělství nebo jiných hospodářských oblastech.
10. Žalobkyně vytýkala, že ve správním řízení došlo k zásadním vadám. Považovala napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné, neboť žalovaný se často opírá pouze o určitá nepodložená tvrzení a z jeho úvah není patrné, na základě jakých skutečností návrhy žalobce hodnotil. Není zřejmé, jakými úvahami se řídily správní orgány při posuzování kritéria technického znaku napadeného patentu. Žalovaný blíže nespecifikoval, v čem byl spatřován technický problém patentu, v čem spočívají technické vlastnosti přijatého řešení, nebo jakým způsobem byly použity pracovní prostředky technické povahy. Žalobkyně namítla, že žalovaný nesprávně nepřipustil navržené důkazy. Dokumenty D2 až D8 měly dokreslit všeobecné povědomí o znalosti

obdobných postupů a současně o jejich nepatentovatelnosti. Pokud v těchto listinách byly obsaženy utajované skutečnosti, nevylučuje to možnost jejich použití jako důkazu o stavu techniky v době podání přihlášky. Pokud se žalovaný odmítl zabývat těmito důkazy s tím, že tyto skutečnosti nejsou veřejnosti známy, jedná se o porušení práva žalobkyně na spravedlivý proces. Žalobkyně upozornila na to, že skutečnosti obecně známy a skutečnosti známy správnímu orgánu z úřední činnosti nejsou předmětem dokazování. Nelze tedy souhlasit se žalovaným, že žalobkyně neunesla důkazní břemeno, když neprokázal obecnou známost podkladů pro rozhodnutí. Žalovaný postupoval i v rozporu se zásadou materiální pravdy a při svém rozhodování se dopustil tzv. přepjatého formalismu. Žalobkyně tedy navrhla, aby Městský soud v Praze napadené rozhodnutí a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

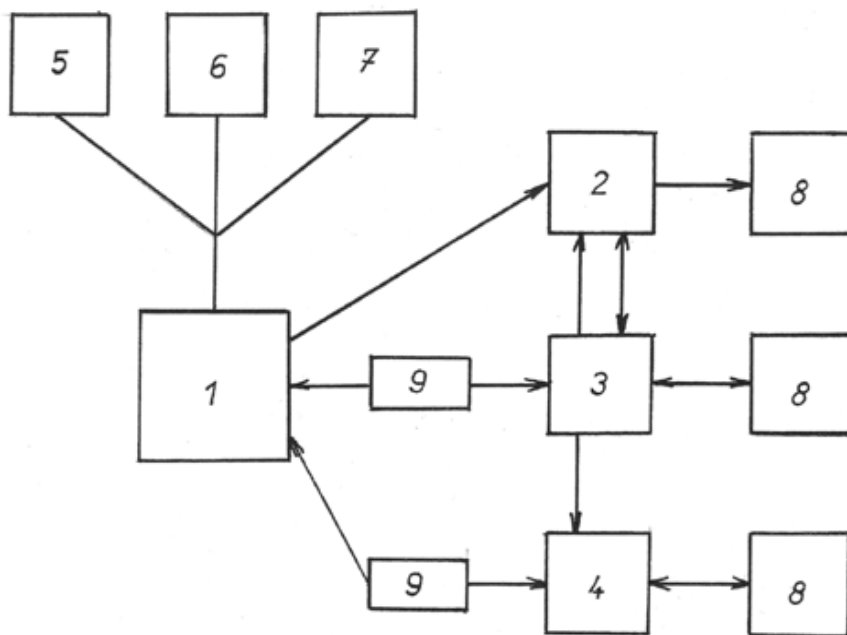
IV. Obsah podání uplatněných v soudním řízení

11. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že výluka, jíž se žalobkyně dovolává, se týká počítačových programů *per se*. V daném případě je předmětem ochrany způsob shromáždění, evidence a následného zpřístupnění dat, realizovaný také síťovým počítačovým systémem. Naopak není udělen patent na vynález, který by zahrnoval počítačový program vyjádřený ve zdrojovém kódu, strojovém kódu nebo v jakékoli jiné formě např. nějakého programovacího jazyka provádějící obchodní, matematické nebo jiné metody bez technických účinků. Síťový počítačový systém definovaný v prvním patentovém nároku napadeného patentu má nepochybně technický charakter; s ohledem na skutečnost, že k jeho určení byly použity pracovní prostředky technické povahy, má i řešení dle vynálezu technickou povahu. Zároveň je nesporné, že způsob, který je bezprostředně vázaný na síťový počítačový systém, obsahuje netechnické znaky „shromažďování, evidence a zpřístupnění informací o zdravotní péči a jejích výsledcích“. Dle názoru žalovaného žalobkyně nerozlišuje *podávání informací* abstraktní nebo intelektuální povahy od způsobu podávání (předávání) informací, který může být patentovatelným předmětem (např. přístroj promítající reklamní sdělení na mraky). Řešení, jež je předmětem vynálezu, tedy není jako takové z patentování vyloučeno, neboť spadá do pojmu „vynález“.
12. Žalovaný konstatoval, že v řízení o zrušení patentu musí navrhovatel prokázat, že řešení je zcela popsáno v nějakém veřejně dostupném dokumentu. Řízení o zrušení patentu je technicistním řízením, v němž nelze odkázat na obecnou známost řešení, ale v rámci tvrzení a dokazování je třeba nalézt konkrétní řešení, z něhož novost napadeného řešení vyplývá. Doklady předložené žalobkyní nejsou dostatečné, neboť nepopisují řešení shodné či podobné. Pro obecnou povahu žalobkyní předložených „důkazů“ nebylo zkoumáno, zda znalost některého z „důkazů“ by odborníka mohla vést k vytvoření chráněného řešení. Požadavek průmyslové využitelnosti je ve své podstatě požadavkem na objektivní opakovatelnost výroby předmětu vynálezu, nebo na jeho mnohočetné použití. To, že vynález byl *prima facie* určen ke sběru a sdílení zdravotnických dat, nevylučuje tento vynález z kvalifikace průmyslové využitelnosti.
13. Žalovaný odmítl i poukazy žalobkyně na údajné vady správního řízení. Z podaného rozkladu není zřejmé, v čem mělo být rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nepřezkoumatelné. Za nepřezkoumatelné nelze považovat ani napadené rozhodnutí. Všeobecná povědomost o sběru a sdílení dat v rámci počítačové sítě nemůže být prokazována existencí obchodních smluv. Pokud měla žalobkyně za to, že napadené řešení je neomezeně známo, bylo její procesní povinností předložit důkaz o tom, že bylo před datem podání přihlášky přístupné neomezenému okruhu osob. I v řízení zahájeném z moci úřední by správní orgány musely prokázat, že zde od počátku byly překážky pro udělení patentu na dané řešení a nemohly by odkazovat na skutečnosti obecně známy. Žalobkyně ve správním řízení nepředložila dostatek důkazů, které by správním orgánům umožnily vydat rozhodnutí, jež by mohlo vyhovět jeho návrhu na zrušení napadeného patentu. Žalovaný tedy navrhl, aby Městský soud v Praze žalobu pro nedůvodnost zamítl.

14. Osoba zúčastněná na řízení ve svém vyjádření k žalobě uvedla, že žalovaný v napadeném rozhodnutí vyčerpávajícím způsobem odůvodnil, že napadený patent obsahuje předměty a činnosti, které se považují za vynálezy. Nelze souhlasit se závěrem žalobkyně, že se žalovaný odmítl zabývat důkazy D2 až D8. Žalovaný tyto dokumenty posoudil a dospěl k závěru, že jsou neveřejné, netvoří tak stav techniky a nemají žádný vliv na novost a na požadavek, aby vynález byl výsledkem vynálezecké činnosti. Tento postup považovala osoba zúčastněná na řízení za souladný s platnou právní úpravou. Zákonodárce ve vztahu k patentu zavedl dvě navzájem samostatná řízení – řízení o udělení patentu, kdy je důkazní tíha na straně správních orgánů, a návrh na zrušení patentu, kdy důkazní tíha je v plném rozsahu na straně navrhovatele. Správní orgán prvního stupně tedy nepochybil, jestliže vycházel z předložených dokumentů D2 až D8, a nijak nepřihlížel k tzv. notoriím. Osoba zúčastněná na řízení tedy navrhl, aby Městský soud v Praze žalobu zamítl.
15. Žalobkyně v replice k vyjádřením žalovaného a osoby zúčastněné na řízení konstatovala, že soudy členských států Evropské unie jsou povinny aplikovat eurokonformní výklad a Městský soud v Praze by tedy měl vykládat zákon v souladu s přijatým společným postojem Evropské unie, neboť se jedná o významné interpretační východisko. Dle názoru žalobce dochází v praxi k zaměňování ekonomického a technického přínosu přihlašovaného řešení. Žalovaný účelově přejal dlouhodobě kritizovanou rozhodovací praxi Evropského patentového úřadu, která v rozporu s ustálenou praxí v oblasti duševního vlastnictví zavádí americký model vnímání patentové ochrany, kdy patentovatelná je téměř každá činnost prováděná technickým prostředkem. Činnost vymezená v napadeném patentu přitom v sobě nezahrnuje žádný technický přínos. Podstata řešení spočívá v jeho ekonomickém přínosu, což lze dovodit mimo jiné také ze skutečnosti, že napadený patent nijak nevymezuje či nespecifikuje technický přínos v oblasti vytvořené technické sítě a počítá s již známým síťovým rozhraním z doby předcházející podání přihlášky. Napadený patent žádným způsobem k stavu techniky nepřispívá a ani jej nijak nerozvíjí, pouze zlepšil způsob vedení informací o pacientech a léčebných zprávách. Přínos napadeného patentu je ve zlepšení efektivity a nelze jej charakterizovat jako technický. V napadeném patentu není popsán problém technické povahy zařízení či způsob vytvoření technického provedení sítě, jedná se pouze o agregaci dosavadních poznatků. Napadený patent byl udělen na činnost, která je vyňata z ochrany zákona č. 527/1990 Sb. Žalobkyní navržené důkazy jednoznačně prokazovaly, že způsob řešení popsáný v patentové přihlášce byl znám již dávno před podáním přihlášky a odborná veřejnost s ním byla seznámena. Žalovaný se však těmito důkazy v rozporu se zásadami spravedlivého procesu a v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu odmítl zabývat. Žalobkyně setrvala na názoru, že činnost popsanou v napadeném patentu lze považovat za součást stavu techniky.

V. Původní řízení před Městským soudem v Praze

16. Městský soud v Praze rozhodl o podané žalobě rozsudkem ze dne 21. 12. 2017, č. j. 9A 322/2014, v němž shledal žalobu důvodnou, zrušil obě rozhodnutí a vrátil věc Úřadu k dalšímu řízení. Ve svém rozhodnutí vycházel z podstaty patentu: „Způsob shromažďování, evidence a zpřístupnění informací o zdravotní péči a jejích výsledcích a jeho použití“, s právem přednosti ode dne 16. 7. 2002, který byl udělen dne 9. 3. 2007, kdy způsob shromažďování, evidence a zpřístupnění informací o zdravotní péči byl zachycen pomocí diagramu, který znázorňuje blokové schéma zapojení počítačových pamětíových zařízení pomocí komunikačních spojů takto:

17. Vynález chráněný napadeným patentem spočívá v tom, že klient a zdravotnický pracovník a/nebo zdravotnické zařízení se registrují v centrálním počítačovém paměťovém zařízení (1), které tuto registraci automaticky prověří. Po jejím schválení přidělí této registraci (5,6,7) přístupové prohlášení a uloží ji v centrálním počítačovém paměťovém zařízení (1) a zpřístupní ji, takže se počítačové paměťové zařízení (2,3) přihlašuje přístupovým prohlášením sestávajícím z identifikačního čísla a hesla. Centrální počítačové paměťové zařízení (1) kontroluje po přihlášení automaticky oprávněnost přístupu. Informace (8) o zdravotní péči a jejích výsledcích se zapisují do systému prostřednictvím příslušného počítačového paměťového zařízení (2,3,4) po předchozím nebo současném systémem automaticky provedeném ověření registrace klienta. Tyto informace (8), uložené v systému zdravotnickým pracovníkem a/nebo zdravotnickým zařízením, se systémem automaticky jednak jednoznačně přiřadí ke klientovi a jednak se tyto informace (8) nebo jejich část systémem zpřístupní výhradně klientovi a dále se tyto informace (8) nebo jejich část systémem zpřístupní zdravotnickým pracovníkům a/nebo zdravotnickým zařízením, avšak výhradně na základě autorizace klientem (srov. patentový spis a rovněž i veřejně přístupnou anotaci vynálezu, dostupnou na www.upv.cz).

18. Při posouzení věci vycházel městský soud z následující právní úpravy.

Podle § 3 odst. 1 zákona č. 527/1990 Sb. platí: *Patenty se udělují na vynálezy, které jsou nové, jsou výsledkem vynálezecké činnosti a jsou průmyslově využitelné.*

Podle § 3 odst. 2 zákona č. 527/1990 Sb. platí: *Za vynálezy se nepovažují zejména*

- a) objevy, vědecké teorie a matematické metody;
- b) estetické výtvoř;
- c) plány, pravidla a způsoby vykonávání duševní činnosti, hraní her nebo vykonávání obchodní činnosti, jakož i programy počítačů;
- d) podávání informací.

Podle § 3 odst. 3 zákona č. 527/1990 Sb. platí: *Patentovatelnost předmětů nebo činností uvedených v odstavci 2 je vyloučena za předpokladu, že se přihláška vynálezu nebo patent týkají pouze těchto předmětů nebo činností.*

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

Podle § 5 odst. 1 a 2 zákona č. 527/1990 Sb. platí: *Vynález je nový, není-li součástí stavu techniky. Stavem techniky je vše, k čemu byl přede dnem, od něhož přísluší přihlašovatel právo přednosti (§ 27), umožněn přístup veřejnosti písemně, ústně, využíváním nebo jiným způsobem.*

19. Výše citovanou vnitrostátní právní úpravu městský soud vyložil tak, že patenty se udělují na předměty či činnosti, které jsou nové, jsou výsledkem vynálezecké činnosti a jsou průmyslově využitelné; tyto tři podmínky musí být splněny kumulativně. Vynález je nový, není-li součástí stavu techniky; stavem techniky je přitom vše, co bylo zveřejněno nebo veřejně používáno a známo až do okamžiku podání přihlášky patentu (§ 5 zákona č. 527/1990 Sb.). Vynález musí být výsledkem vynálezecké činnosti, tj. odborník v dané oblasti nevnímá přihlašované řešení jako samozřejmé řešení existujícího problému (§ 6 zákona č. 527/1990 Sb.). Vynález musí být i průmyslově využitelný, tj. předmět vynálezu může být vyráběn nebo jinak využíván v průmyslu, zemědělství nebo jiných oblastech hospodářství (§ 7 zákona č. 527/1990 Sb.). Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 18. 6. 2015, č. j. 9 As 12/2014 – 86, konstatoval, že neurčité právní pojmy užívané v citovaných ustanoveních (konkrétně pojmy „vynálezecká činnost“ a „odborník“) nepatří mezi pojmy, které by byly jednoznačně srozumitelné, naopak je lze pokládat za pojmy činící v praxi interpretační obtíže. Užije-li tedy správní orgán ve svém rozhodnutí neurčité právní pojmy „vynálezecká činnost“ a „odborník“, aniž náležitě objasní obsah a význam těchto pojmů v rozsahu potřebném pro posouzení věci, je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů rozhodnutí ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Není samozřejmě nezbytné, aby správní orgán prováděl univerzální akademický výklad těchto pojmů, ale aby se výkladem tohoto pojmu zabýval s ohledem na konkrétní okolnosti věci. Nejvyšší správní soud dodal, že na požadavku na řádné a přesvědčivé odůvodnění rozhodnutí je třeba v případě řízení o zrušení patentu trvat tím spíše, že patent je zapisován (na rozdíl například od užitných vzorů) až na základě průzkumu, v němž žalovaný zjišťuje, zda vynález splňuje podmínky stanovené zákonem pro udělení patentu.
20. Soud byl toho názoru, že shora uvedené požadavky na odůvodnění rozhodnutí o návrhu podaném dle § 23 odst. 1 písm. a) zákona č. 527/1990 Sb. lze vztáhnout i na další neurčité právní pojmy, které jsou zásadní pro posouzení podmínek patentovatelnosti ve smyslu § 3 zákona č. 527/1990 Sb. Otázkou rozhodnou v dané věci bylo to, zda napadený patent nebyl udělen pro předmět (resp. činnost), která je z patentovatelnosti vyloučena. Ze správního spisu totiž vyplývá, že návrh na zrušení napadeného patentu podal nejen žalobce, ale i další navrhovatel (konkrétně Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky, jejíž návrh byl zamítnut rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ze dne 23. 12. 2013, č. j. PV 2002-2460/D005675/2013/ÚPV). Zásadní námitkou obou navrhovatelů bylo to, že napadený patent obsahuje pouze popis obecných principů jakéhokoli informačního systému, postrádá technický charakter a spadá do výluk z patentovatelnosti ve smyslu § 3 odst. 2 zákona č. 527/1990 Sb. Soud měl přitom za to, že již ze samotného názvu, popisu a grafického vyjádření napadeného patentu je patrné, že charakter předmětu napadeného patentu přinejmenším zčásti spadá do předmětů a činností uvedených v § 3 odst. 2 zákona č. 527/1990 Sb., který obsahuje demonstrativní výčet předmětů a činností netechnické povahy, jež za vynálezy ve smyslu § 3 odst. 1 citovaného zákona považovat nelze. Za takové situace byly správní orgány předně před posouzením, zda je vynález nový, je výsledkem vynálezecké činnosti a je průmyslově využitelný, povinny nejprve jednoznačně objasnit, zda patent nebyl udělen na předmět anebo činnost uvedenou § 3 odst. 2 zákona č. 527/1990 Sb.
21. Soud připomněl, že podmínky udělení (zrušení) patentu na vynálezy jsou na území Evropy regulovány jednotně, a to na základě Úmluvy o udělování evropských patentů (Evropská patentová úmluva) ze dne 5. 10. 1973, publikované pod č. 69/2002 Sb. m. s. (dále jen „Evropská patentová úmluva“). Podle čl. 52 odst. 1 Evropské patentové úmluvy přitom platí, že *evropské patenty se udělují na vynálezy ve všech oblastech techniky, pokud jsou nové, zahrnují vynálezeckou činnost a jsou průmyslově využitelné* (zvýrazněno soudem). Také Evropská patentová úmluva (stejně jako zákon č. 527/1990 Sb.) stanoví, že za patentovatelné vynálezy nelze považovat některé předměty či

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

činnosti netechnické povahy (čl. 52 odst. 2), k tomu ovšem dodává, že jejich patentovatelnost je vyloučena pouze tehdy, pokud se jich evropská patentová přihláška nebo evropský patent týkají „jako takových“ (čl. 52 odst. 3). Již z výše uvedené právní úpravy (srov. např. znění § 3 odst. 1 a § 6 zákona č. 527/1990 Sb. a čl. 52 odst. 1 Evropské patentové úmluvy) lze dovodit, že správní orgány jsou povinny v první řadě pečlivě zkoumat, zda předmět či činnost, na niž je patent udělován, vůbec spadá do oblasti techniky. Rovněž rozhodovací praxe Evropského patentového úřadu pojem „vynález“ chápe jako „předmět mající technický charakter“. Z toho lze mj. dovodit, že by mělo být možné určit, zda předmět či činnost spadá do výluk patentovatelnosti dle čl. 52 odst. 2 Evropské patentové úmluvy, bez jakékoli vědomosti o stavu techniky. Jelikož dle čl. 52 odst. 3 Evropské patentové úmluvy jsou předměty či činnosti uvedené v čl. 52 odst. 2 Evropské patentové úmluvy vyloučeny z patentovatelnosti „jako takové“ („as such“), nelze vyloučit z patentovatelnosti kombinaci technických a netechnických znaků. Je to ovšem z toho důvodu, že technické znaky předmětu nebo činnosti mohou samy o sobě postačovat pro splnění všech kritérií čl. 52 odst. 1 Evropské patentové úmluvy (srov. rozhodnutí Evropského patentového úřadu ze dne 21. 4. 2004, *T 258/03*).

22. K výše uvedené problematice, tj. k otázce, zda a za jakých podmínek lze patentovat předměty či činnosti netechnické povahy, soud vzal v potaz východiska Úřadu.
23. Správní orgán prvního stupně ve svém rozhodnutí uvedl, že napadený patent obsahuje technický znak „sít'ový počítačový systém sestávající se z centrálního počítačového paměťového zařízení, více počítačových paměťových zařízení zdravotnického pracovníka, zdravotnického zařízení a klienta, navzájem propojených ve veřejné komunikační síti a/nebo komunikačními spoji“. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že způsob shromažďování, evidence a zpřístupnění informací o zdravotní péči a jejích výsledcích a jeho použití je ve své podstatě návod na zabezpečení určitých souborů a zpracovatelských prostředků na uchovávání, a to v centrálním počítačovém paměťovém zařízení, a další zpracování vstupních informací a zabezpečení těchto funkcí v procesorové jednotce. Implementace tohoto návodu vyžadovala technickou úvahu. Nevyhnutelnost takových technických úvah zahrnovala také existenci implicitního technického problému, který měl být vyřešen, a alespoň implicitní technické vlastnosti řešící tento problém. Zabezpečení samotného zpřístupnění informací vyžadovalo použití technické úvahy, neboť vytvoření „uživatelského rozhraní“ předpokládá působení nezávislých systémů. Žalovaný souhlasil se správním orgánem prvního stupně, že sít'ový počítačový systém má nepochybně technický charakter s ohledem na skutečnost, že k jeho určení byly použity pracovní prostředky technické povahy. Žalovaný zároveň považoval za nesporné, že způsob bezprostředně vázaný na sít'ový počítačový systém obsahuje netechnické znaky „shromažďování, evidence a zpřístupnění informací o zdravotní péči a jejích výsledcích“ (srov. str. 10 napadeného rozhodnutí).
24. Správní orgán prvního stupně a žalovaný pak s ohledem na přítomnost technických prvků v napadeném patentu dovodili, že napadený patent nespadá do výluk z patentovatelnosti podle § 3 odst. 2 zákona č. 527/1990 Sb., a poté se věnovali tomu, zda jsou dány podmínky uvedené v § 3 odst. 1 citovaného zákona. Soud měl za to, že tímto správní orgány ve svých rozhodnutích nepředestřely žádné obecné právní principy platné pro posuzování, zda nejsou dány výluky z patentovatelnosti, a v podstatě se omezily pouze na konstatování, že přítomnost technického znaku v napadeném patentu jeho patentovatelnost umožňuje. Tento přístup však soud považoval za nesprávný, resp. za nepřijatelně zjednodušený. V případě akceptace takového postupu by totiž bylo možné patentovat čistě netechnické předměty či činnosti pouze za pomoci toho, že by přihlašovatel připojil k takovému předmětu či činnosti nějaký technický znak, ať již jakkoli primitivní. Výše uvedené v intencích daného případu demonstroval např. tím, že shromažďování a zpřístupňování informací je sama o sobě ryze netechnická činnost (což není mezi stranami sporné), která může být vykonávána i bez použití jakýchkoli technických prostředků. Akceptací přístupu správních orgánů by pak ze shromažďování a zpřístupňování informací bylo možné učinit vynález ve smyslu § 3 odst. 1 zákona č. 527/1990 Sb. pouze připojením základního

technického znaku, např. tím, že by informace byly zapisovány tužkou na papír (srov. např. rozhodnutí Evropského patentového úřadu ze dne 10. 7. 2013, *T 401/10*).

25. V daném případě dle městského soudu správní orgány ve svých rozhodnutích nepředestřely žádná obecná ucelená východiska, z nichž vycházely při posuzování natolik komplexní problematiky, jakou je právě otázka podmínek patentovatelnosti předmětů či činností majících částečně netechnickou povahu. To soudu neumožňuje řádně přezkoumat, z jakých právních principů správní orgány při posuzování napadeného patentu z hlediska § 23 odst. 1 písm. a) zákona č. 527/1990 Sb. vycházely a zda tyto principy správně aplikovaly na rozhodný skutkový stav. Již tím správní orgány zatížily svá rozhodnutí vadou ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
26. Z rozhodovací praxe Evropského patentového úřadu přitom vyplývá, že při posuzování toho, zda jde o vynález ve smyslu čl. 52 odst. 1 Evropské patentové úmluvy, je třeba vzít v úvahu pouze ty znaky, které mají podíl na technické povaze vynálezu (srov. rozhodnutí Evropského patentového úřadu dne 21. 4. 2004, *T 258/03*). Jinými slovy, jako patent je možné úspěšně přihlásit předmět či činnost představující kombinaci technických a netechnických znaků, v nichž mohou dokonce netechnické znaky dominovat. Závěr o tom, že předmět je nový a zahrnuje vynálezeckou činnost, ovšem může být založen pouze na technických znacích předmětu, které musí být jasně definované v přihlášce. Netechnické znaky, které nijak neovlivňují technické znaky přihlašovaného předmětu (tj. netechnické znaky „jako takové“), nepředstavují technický přínos k dosavadnímu stavu techniky a nemohou být zohledněny v posuzování novosti vynálezu a využití vynálezecké činnosti (srov. rozhodnutí Evropského patentového úřadu ze dne 15. 11. 2006, *T 154/04*).
27. S přihlédnutím k výše uvedené rozhodovací praxi Evropského patentového úřadu městský soud konstatoval, že správní orgány sice identifikovaly technický znak napadeného patentu (tj. síťový počítačový systém), avšak v úvahách týkajících se podmínek novosti a vynálezecké činnosti nenaznačily, v čem konkrétně napadený patent představoval přínos k dosavadnímu stavu techniky, resp. jaké vlastnosti či prvky přihlašovaného předmětu byly pro udělení patentu rozhodné. Správní orgány tak nevysvětlily, v čem konkrétně je napadený patent nový, resp. jaký jeho znak či část je výsledkem vynálezecké činnosti. Žalovaný v napadeném rozhodnutí pouze v obecnosti hovořil o „existenci implicitního technického problému“, aniž by však tento technický problém jakkoli identifikoval (viz str. 10 napadeného rozhodnutí). Pokud správní orgány neměly vyjasněny tyto pro věc základní otázky, pak dle názoru soudu nemohly řádně posoudit ani to, zda jsou dány podmínky pro zrušení patentu ve smyslu § 23 odst. 1 písm. a) zákona č. 527/1990 Sb. Tím byla značně ztížena i procesní pozice žalobkyně jakožto navrhovatele zrušení patentu, neboť i pro žalobkyni bylo obtížné jednoznačně identifikovat technický problém, který měl napadený patent řešit, a v souladu s tím předložit odpovídající důkazy ohledně nedostatku podmínek patentovatelnosti.
28. Správní orgány tak svá rozhodnutí založily nikoli na výstižné interpretaci právních pojmů uvedených v § 3 zákona č. 527/1990 Sb. a jejich aplikaci na rozhodné skutkové okolnosti, ale pouze na tom, že žalobce konkrétními dokumenty neprokázal, že podmínky patentovatelnosti nebyly dány. Tím se městský soud zabýval, když uvedl, že řízení o zrušení patentu není striktně návrhovým řízením, neboť z poměrně kusé úpravy obsažené v § 23 zákona č. 527/1990 Sb. nelze dovodit, že by správní orgány nemohly již udělený patent zrušit z úřední povinnosti, jestliže dodatečně zjistí, že je dán některý ze zákonných důvodů pro zrušení patentu [toliko v případě důvodu pro zrušení patentu uvedeného v § 23 odst. 1 písm. d) je výslovně stanoveno, že zrušení provede správní orgán *na návrh* oprávněné osoby]. Podle názoru soudu správním orgánům tedy v řízení o zrušení patentu nic nebránilo v tom, aby přihlédly k obecně známým skutečnostem. Správní orgány však na námitky žalobce, že napadený patent popisuje pouze obecně známé principy systémů jako je např. e-mail, internetbanking, či sociální sítě typu facebook, adekvátně nereagovaly. Dle názoru soudu bylo možné považovat za obecně známou skutečnost, že před datem přednosti napadeného patentu existovaly a byly všeobecně rozšířeny komunikační systémy

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

(např. e-mail), sestávající se z centrálního počítače a více počítačů klientů, které rovněž nepochybně obsahovaly postupy jako je povolení přístupu uživatelů v případě použití odpovídající kombinace přístupového jména a hesla atp. V tomto ohledu považoval soud za nepřijatelně formalistický požadavek žalovaného, aby žalobkyně prokázala všeobecnou známost všech, a to i zcela banálních znaků napadeného patentu (např. přístup do systému za pomoci hesla, ověření registrace klienta atp.), když z popisu napadeného patentu zároveň nelze žádným způsobem dovodit, v čem vlastně spočívá jeho technický přínos.

29. Městský soud v původním řízení správními orgány vytkl nedostatek vypořádání zásadních otázek, tj. zda byly splněny samotné podmínky patentovatelnosti, resp. v čem je napadený patent oproti obecně známým systémům vlastně nový a v čem lze považovat napadený patent za výsledek vynálezecké činnosti. Z formálních důvodů se odmítly vyjádřit i ke konkrétním dokumentům, které žalobkyně ke svému návrhu na zrušení patentu přiložila (jednalo se především o smlouvy a další dokumenty týkající se používání komunikačních systémů v oboru zdravotnictví). Těmito dokumenty se správní orgány odmítly věcně zabývat s odůvodněním, že obsahují ustanovení o zachování mlčenlivosti mezi smluvními stranami, a proto, že se nestaly stavem techniky. Tyto argumenty však nelze akceptovat, neboť stavem techniky je vše, k čemu byl přede dnem, od něhož přísluší přihlašovatel právo přednosti, umožněn přístup veřejnosti písemně, ústně, využíváním nebo jiným způsobem. Ze zákona vyplývá, že může jít i o zpřístupnění ústní formou, užíváním nebo jiným způsobem (srov. již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2015, č. j. 9 As 12/2014 – 86). S ohledem na to soud konstatoval, že pokud byly dané systémy běžně využívány subjekty ve zdravotnictví (které tak mohly seznat obecné principy fungování těchto systémů, ač nemusely znát přesné detaily technických či obchodních podmínek jejich užívání), nelze argumentovat tím, že se smluvní strany zavázaly zachovávat mlčenlivost o obchodním tajemství, a proto výše uvedené systémy jako předměty těchto smluv nemohly být stavem techniky ve smyslu § 5 odst. 2 zákona č. 527/1990 Sb. (srov. argumentaci správního orgánu prvního stupně na str. 10 a 11 jeho rozhodnutí).
30. S ohledem na uvedené, městský soud v původním řízení dospěl k závěru, že rozhodnutí správních orgánů jsou nepřezkoumatelná v otázce, v čem vlastně napadený patent představuje vynález ve smyslu § 3 odst. 1 zákona č. 527/1990 Sb., a tyto podmínky v první instanci nemůže hodnotit až správní soud. Soud pro úplnost podotkl, že v přihlášce vynálezu ze dne 16. 7. 2002 je vynález označen tak, že se týká „způsobu zpřístupnění zdravotnické dokumentace pro potřeby poskytnutí zdravotní péče pacientovi pomocí síťového počítačového systému“. Ohledně dosavadního stavu techniky je v přihlášce vynálezu uvedeno, že zdravotnická zařízení vedou zdravotnickou dokumentaci obsahující údaje o pacientech, která musí být průběžně doplňována. Dosavadní systém však dostatečně nereaguje na zvýšenou mobilitu osob a na to, že pacientovi poskytuje zdravotnickou péči často více specializovaných zdravotnických zařízení, takže se znovu provádí již provedená vyšetření a v některých případech není možné ihned aplikovat optimální léčbu. Pod titulkem „Podstata vynálezu“ osoba zúčastněná na řízení uvedla, že úkolem vynálezu je navrhnout způsob zpřístupnění zdravotnické dokumentace pro potřeby poskytnutí zdravotní péče pacientovi, který umožňuje odstranit shora uvedené nevýhody. Tento úkol se podle vynálezu vyřeší tím, že se alespoň v centrálním počítačovém paměťovém zařízení ukládají registrace klienta, zdravotního pracovníka a/nebo zdravotnického zařízení a zdravotnická dokumentace, jež se zpřístupňují pomocí komunikačních spojů. Osoba zúčastněná na řízení dále popsala způsob komunikace mezi zdravotnickými pracovníky, zdravotnickými zařízení a jejich klienty, a dodala, že „způsob dle vynálezu lze snadno s nízkými náklady přednostně použít zejména na internetové síti“.
31. Z výše uvedeného soud dovodil, že v přihlášce vynálezu popsaný „stav techniky“, představuje v podstatě pouze obecný popis dosavadního systému informování o vedení zdravotnické dokumentace v České republice. Soud shrnul, že přihlášku napadeného patentu lze považovat za

určitý pokus reagovat na některé negativní jevy v systému české zdravotní péče, avšak nedostatečně optimalizovaný způsob předávání informací mezi subjekty systému poskytování zdravotní péče *prima facie* nemá svou příčinu v neuspokojivém či v nedostatečném stavu techniky ve smyslu § 5 odst. 2 zákona č. 527/1990 Sb., ale tkví spíše v administrativním (organizačním) zabezpečení českého zdravotnictví. To je ostatně patrné i z podání ze dne 21. 11. 2006, v němž osoba zúčastněná na řízení (již v reakci na konkrétní patenty udělené v oblasti zdravotnické informatiky) uvedla, že nevýhodou (dosavadního) stavu techniky je to, že „nevytváří odpovídající prostředky, které by umožňovaly subjektu, který z veřejných prostředků financuje zdravotní péči, jakým například v České republice jsou zdravotní pojišťovny, účinně kontrolovat způsob shromažďování, evidence a zpřístupnění zdravotnické dokumentace, zejména prověřovat subjekty, které do něho vstupují.“ Napadený patent (tak, jak je popsán v přihlášce i v anotaci patentu) je tedy možné vnímat jako pokus o řešení specifického problému celostátního systému poskytování zdravotní péče, nikoli jako nového řešení problému technického charakteru. Uvedené principy napadeného patentu je totiž možné aplikovat i ve zcela jiných oborech průmyslu či služeb, neboť v přihlášce napadeného patentu (stejně tak jako v anotaci a v patentových nárocích) jsou ohledně oboru zdravotnictví zmíněny především zdravotnická dokumentace a subjekty účastníci se poskytování zdravotnické péče (tj. zdravotnický pracovník, zdravotnické zařízení, klient), avšak nikoli technická zařízení (např. speciální zdravotnická technika). Ani z obsahu správního spisu soud nemohl dovodit, v čem konkrétně napadený patent představuje přínos ke stavu techniky používané ve zdravotnictví (resp. proč byl přihlášen právě pro obor zdravotnictví), a v čem se napadený patent liší od obecných komunikačních systémů, na které žalobce poukazyval ve svém návrhu na zrušení patentu. Z tohoto důvodu městský soud uzavřel, že o to více je třeba v dané věci trvat na požadavku na řádné odůvodnění rozhodnutí správních orgánů, které měly tyto základní otázky náležitě objasnit.

VI. Řízení před Nejvyšším správním soudem

32. Ke kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 11. 10. 2018, č. j. 7 As 93/2018-78 zrušil rozsudek Městského soudu v Praze, neboť se neztotožnil se závěrem městského soudu, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné z toho důvodu, že pouze konstatovalo existenci technického prvku ve vynálezu, aniž by jej blíže ozřejmilo či objasnilo východiska patentovatelnosti činností majících částečně netechnickou povahu.
33. Nejvyšší správní soud nejprve nastolil právní východisko, že dle § 63 patentového zákona platí pro řízení před Úřadem správní řád, a tedy i ust. § 52 správního řádu, podle kterého je žalovaný povinen činit úkony ke zjištění skutečného stavu věci. Nad rámec důkazů, které byly účastníky navrženy, proto může žalovaný provést i další důkazy podle svého uvážení. Měl by zejména doplnit ty důkazy, které jsou potřeba k ochraně průmyslového vlastnictví jakožto jím chráněného veřejného zájmu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2012, č. j. 1 As 114/2012 - 27) a důkazy nutné k prokázání skutečností vyšlých najevo v průběhu správního řízení. Nejvyšší správní soud přitakal proto městskému soudu v jeho závěru, že žalovaný není vázán námitkami a důkazními návrhy navrhovatele, ale má povinnost zjišťovat skutkový stav a provádět důkazy k jeho prokázání. Souhlasil i s názorem městského soudu, že řízení o patentu není striktně návrhovým řízením a nepřisvědčil názoru stěžovatelky (osoby zúčastněné na řízení), že řízení o zrušení patentu je správním řízením sporným. Přes uvedené východisko však vyslovil stanoviska k posuzování důkazního břemene žalovaného a žalobkyně, vyplývající z předmětu řízení a specifického procesu, jímž se prokazuje stav techniky k určitému datu. Uvedl, že v řízení o udělení patentu provádí žalovaný tzv. *úplný* průzkum přihlašovaného řešení, při němž dochází ke kompletní rešerši v dostupných patentových databázích, kde zjišťuje stav techniky pomocí vyhledávání relevantních dokumentů k přihlašovanému řešení. Zjistí-li, že existují totožná technická řešení, je popřen znak novosti, a na řešení nelze udělit patent. Pokud nenajde žádný relevantní dokument se shodným obsahem, může udělit patent. Byť by byl žalovaný při

provádění průzkumu sebedůkladnější, nemusí to znamenat, že takový dokument objektivně neexistuje. Touto optikou je pak, dle Nejvyššího správního soudu, třeba nazírat na povinnost navrhovatele předkládat důkazy v řízení o zrušení patentu. Jestliže žalovaný v řízení o udělení patentu konstatoval, že mu není znám dokument, který by odpovídal přihlašovanému řešení, a v návrhu na zrušení patentu nebudou uvedeny důkazní prostředky vedoucí k jeho zpochybnění (jejich návrh či jasné a srozumitelné indicie k jejich nalezení), nastane situace, kdy se žalovaný nutně ocitne v důkazní nouzi a nezbyvá mu, než návrh zamítnout. Nejvyšší správní soud nepovažoval řízení o zrušení patentu za další možnost úplného přezkumu původního řízení, s tím, že nesupluje opravné (rozkladové řízení). Nevyloučil, že důvody pro zrušení patentu jsou důsledkem toho, že řízení o jeho udělení neproběhlo řádně, ovšem není-li zde následku, pro který lze patent zrušit, jsou procesní vady původního řízení a dodržení formálních náležitostí rozhodnutí o udělení patentu nerozhodné. Žalovaný není povinen (ani oprávněn) v řízení o zrušení patentu ověřovat správnost svého rozhodnutí o jeho udělení, pakliže nejsou jednotlivé patentové nároky nebo patent jako celek kvalifikovaně zpochybněny.

34. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku vycházel především z důkazního břemene žalobkyně a z toho, že návrh na zrušení patentu musí identifikovat či dostatečně jasné popsat namítané dokumenty tak, aby byl žalovaný schopen provést porovnání patentových nároků napadeného patentu. V posuzovaném případě se tak nestalo a žalovaný nepochybil, pokud tento deficit neodstraňoval svou vlastní procesní aktivitou, jak je mu vytýkáno ze strany městského soudu. Nejvyšší správní soud poukázal na to, že žalobkyně ve svém patentu vycházela z popisu obecně známých systémů, v obecné rovině uvedla, emailové schránky, internetbanking a sociální síť typu facebook, avšak zjištění o obsahu stavu techniky vychází zpravidla z listin, vypovídajících o jiných technických řešeních daného problému, která jsou pod formální ochranou (ať již v podobě patentu, či užitého vzoru aj. Stav techniky pro účely patentového řízení je tedy třeba prokazovat především příslušnými patentovými nároky nebo odbornou technickou literaturou, nikoliv vágními odkazy na to, že se jedná o obecně známý systém či řešení, navíc bez časového ukotvení této „obecné známosti“. Nejvyšší správní soud považoval za nezbytné, aby žalobkyně, pokud tvrdí, že tyto postupy jsou, respektive v roce podání přihlášky patentu byly, skutečně všeobecně známé, nejprve jasné uvedla, v jakých dokumentech jsou tato obecně známá řešení popsána, potažmo jaké podklady jsou relevantní pro zjištění stavu techniky. Předložené podklady musí obsahovat popis konkrétního existujícího technického řešení, které měl žalobce na mysli, včetně jeho fungování, které bylo zpřístupněno veřejnosti ústní formou, užíváním nebo jinak, se kterým je možno nároky napadeného patentu porovnat a určit, zda se jedná o řešení nové či nikoliv.
35. Nejvyšší správní soud považoval argumentaci žalobkyně dovozující nepatentovatelnost předmětného řešení ze skutečnosti, že se jedná o souhrn v dané době známých postupů, za nepřipustně zjednodušující. Uvedl, že na technické řešení nelze hledět izolovaně pouze srovnáním částí jednotlivých patentových nároků s obecně známými postupy typu přístup do systému za pomoci hesla, ověření registrace klienta atp. Předmět ochrany je popsán v patentových nárocích, je vymezen všemi uvedenými znaky a je třeba jej posuzovat jako jeden celek. I použití známých věcí k novému účelu může být za určitých okolností patentovatelným vynálezem. Dle Nejvyššího správního soudu návrh žalobkyně neobsahoval žádnou technickou dokumentaci, ze které by bylo lze vyčíst stav techniky v době udělení patentu, a tedy odůvodnit návrh na jeho zrušení, resp. zpochybnit patentovatelnost vynálezu. Tvzení o obecně známých postupech nepředstavuje důkaz, na nějž může žalovaný v řízení o zrušení patentu adekvátně reagovat, resp. důkaz relevantní z pohledu patentového práva, který by prokazoval zákonem stanovené důvody pro zrušení patentu. Předložené dokumenty D2 až D8 (převážně obchodní smlouvy a jejich přílohy), které předložil pro dokreslení všeobecného povědomí o možnosti obdobných postupů a současně nepatentovatelnosti takových obecných postupů nemohly stav techniky ve smyslu jeho zveřejnění ve smyslu § 5 odst. 2 patentového zákona prokázat. Obsahem předložených smluv byla obchodní ujednání, která technickou dokumentaci projektů, jichž se

týkala, nepopisovala. Současně dle Nejvyššího správního soudu lze stěží předpokládat, že koncoví uživatelé daných projektů principy jejich fungování znali. Navíc zde nebyla splněna podmínka přístupnosti „*neomezenému okruhu osob*“. Těmito dokumenty nebylo možné stav techniky prokázat, a proto také nemohly být jako důkaz žalovaným přijaty. Důkazním prostředkem nemůže být bez dalšího přihláška vynálezu, z níž městský soud vycházel. K posouzení patentovatelnosti je nezbytné porovnávat zapsané patentové nároky s nároky v (namítaných) dokumentech technické povahy, které prokazují stav techniky k rozhodnému datu. Za situace, kdy žalobcem předložené argumenty a důkazy nebyly dostatečně konkrétní proto, aby byl žalovaný na jejich podkladě sám ze své iniciativy schopen namísto žalobce vyhledat technickou dokumentaci za účelem jejího porovnání s patentovými nároky stěžovatelky, nelze předjímat, zda mohlo být dané řešení skutečně patentovatelné.

36. Nejvyšší správní soud uvedl, že předmětné řešení realizuje podávání informací, které samo o sobě není považováno za vynález [§ 3 odst. 2 písm. d) patentového zákona], na konkrétních, navzájem propojených zařízeních za pomoci technických opatření pro zajištění bezpečnosti v rámci podávání těchto informací. Jedná se tedy o shromažďování a zpřístupňování informací o zdravotní péči od klientů, zdravotnických pracovníků a zařízení pomocí technických opatření, která zajistí konkrétní naplnění tohoto cíle, včetně specifických podmínek, zejm. požadavků na bezpečnost přístupu k informacím a jejich přenosu (registrace, autorizace, přihlašování, apod.). Nejedná se tedy o počítačový program nebo podávání informací „*as such*“, které by bylo ze zákona vyloučeno z patentovatelnosti, ale o řešení kombinované, jehož patentování zákon i aplikační praxe připouští. Žalovaný ve svém rozhodnutí vycházel z toho, že z podstaty vynálezu vyplývá určitá potřeba technických úvah vedoucích k implementaci hledaného řešení do výsledného výstupu.
37. Nejvyšší správní soud v důsledku uvedeného posouzení uzavřel, že přestože je odůvodnění rozhodnutí žalovaného ve věci novosti a stavu techniky, potažmo vynálezeckého kroku, relativně stručné, zejména s ohledem na skutečnost, že tyto tvoří podstatu patentu, s přihlédnutím k nedostatečné argumentaci žalobkyně ve správním řízení je třeba konstatovat, že žalovaný se zabýval všemi jejími námitkami, posoudil jejich obsah a vypořádal je ohledem na jejich důkazní relevanci v souladu se zákonnými požadavky. Nejvyšší správní soud následně doplnil, že žalobkyně svou pasivitu ve správním řízení nemohla napravit tím, že možné důkazní prostředky (odbornou publikaci Handbook of Telemedicine z roku 1998 a USA patent č. US5924074A ze dne 13. 6. 1999) doložila v žalobě a v replice k vyjádření osoby zúčastněné na řízení, neboť správní soudy musí vycházet ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
38. Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud odlišně od Městského soudu v Praze neshledal napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným v odůvodnění znaků patentovatelnosti, a proto rozsudek Městského soudu v Praze zrušil se závazným právním názorem, že napadené rozhodnutí netrpí městským soudem vytýkanými vadami řízení a bylo vydáno v souladu se zákonem.

VII. Řízení před Městským soudem v Praze po zrušení rozsudku Nejvyšším správním soudem

39. Po zrušení rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 12. 2017 rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 10. 2018, č. j. 7 As 93/2018 městský soud opětovně projednal podanou žalobu, vázán závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s.ř.s.) Ve věci nařídil ústní jednání, při kterém účastníci řízení i osoba zúčastněná na řízení setrvali na svých stanoviscích. Zástupce žalobkyně, i při vědomí závěrů Nejvyššího správního soudu, považovala za správný původní rozsudek městského soudu a na žalobě setrvala.

40. Městský soud v Praze opětovně přezkoumal napadené rozhodnutí v intencích kasačních závěrů Nejvyššího správního soudu a respektujíc tyto závěry, dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
41. Zatímco městský soud v původním řízení vycházel z požadavku nezbytnosti zabývat se i v řízení o zrušení patentu pojmovými znaky předmětu patentu z hlediska jeho patentovatelnosti a důkazy k nim se vztahujícími nad rámec předložených důkazů a včetně hodnocení důkazů předloženými žalobkyní, Nejvyšší správní soud svůj odlišný náhled na důvody zrušení patentu našel v odlišnosti řízení o zrušení patentu od řízení o udělení patentu a s tím souvisejícími procesními odlišnostmi, a to i v otázce důkazního břemene účastníků řízení. Městský soud v Praze tedy respektoval závazný právní názor Nejvyššího správního soudu v jeho důrazu na procesní stránku věci spočívající v důkazním břemenu žalobkyně a nemohl odhlédnout od stanoviska Nejvyššího správního soudu ohledně nároků na povinnost žalobkyně jako navrhovatelky předložit v řízení relevantní důkazy o stavu techniky ke dni podání přihlášky patentu.
42. Na základě shora uvedených skutečností a důvodů městský soud v Praze podle § 78 odst. 7 s.ř.s. podanou žalobu jako nedůvodnou zamítl.
43. Výrok o nákladech řízení je dán ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyla ve věci úspěšná, proto jí soud nepřiznal náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu vznikly jen náklady v souvislosti s kasační stížností, avšak v rámci jeho běžné činnosti. Ve smyslu § 60 s.ř.s. žalovanému jako správnímu orgánu v této věci náhrada nákladů řízení nepřísluší. Výrok o nákladech řízení osoby zúčastněné na řízení se opírá o ust. § 60 odst. 5 s.ř.s., když této osobě soud v řízení neuložil žádnou povinnost, tudíž jí ani nevznikly náklady v souvislosti s plněním povinnosti, která by byla soudem uložena.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 22. února 2019

JUDr. Naděžda Řeháková v. r.
předsedkyně senátu